



Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Achterbroek 26 te Lierop

Rapportnummer 14-0217

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Achterbroek 26 te Lierop

augustus 2014

Rapportnummer: 14-0217

In opdracht van: Aelmans Ruimte, Omgeving & Milieu BV
Kerkstraat 2
6095 BE Baexem

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Zorgplicht	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden	10
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora	11
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Mieren en kevers	12
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Reptielen en amfibieën	13
4.2.6	Vogels	14
4.2.7	Zoogdieren	14
5	Conclusies	16
	Geraadpleegde bronnen	17
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	



1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op de locatie Achterbroek 26 te Lierop wordt door Van den Einden Agro B.V. een vollegrondsteeltbedrijf uitgeoefend. Het bedrijf heeft het voornemen een nieuwe tuinbouwloods te bouwen achter de bestaande bedrijfsopstallen. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de

effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

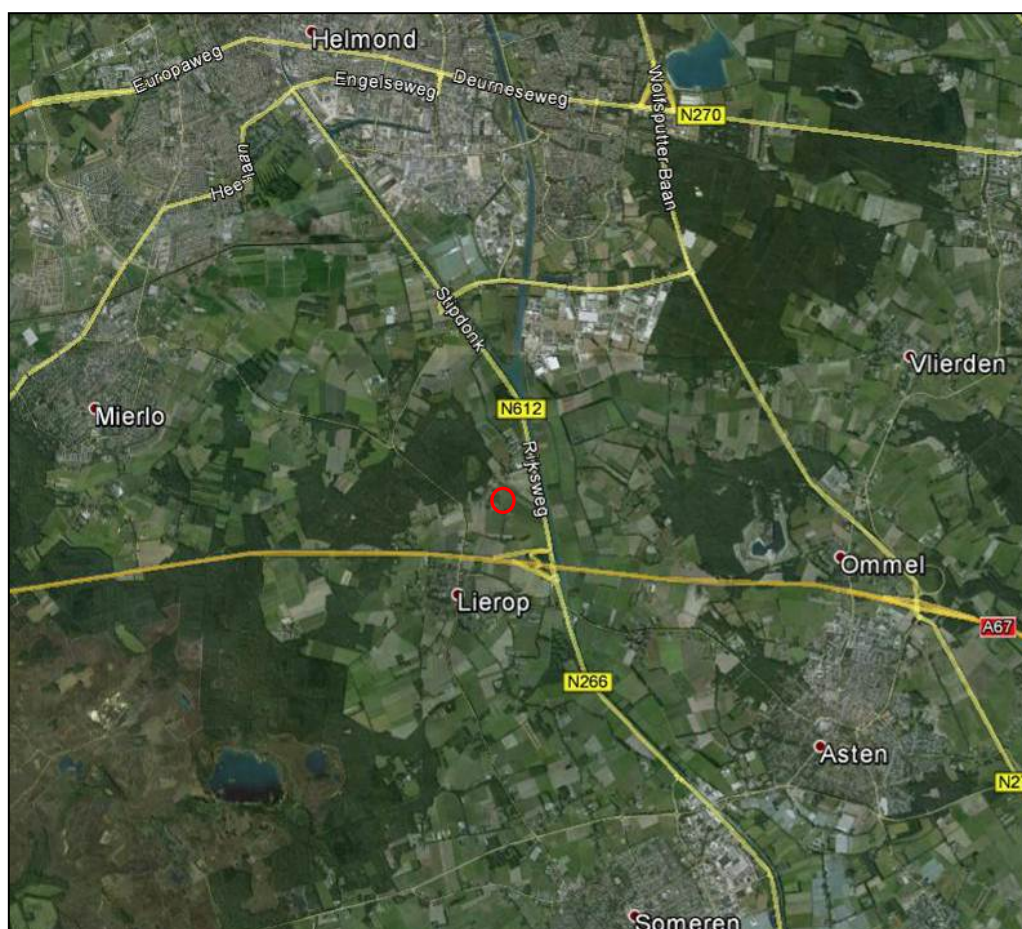
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

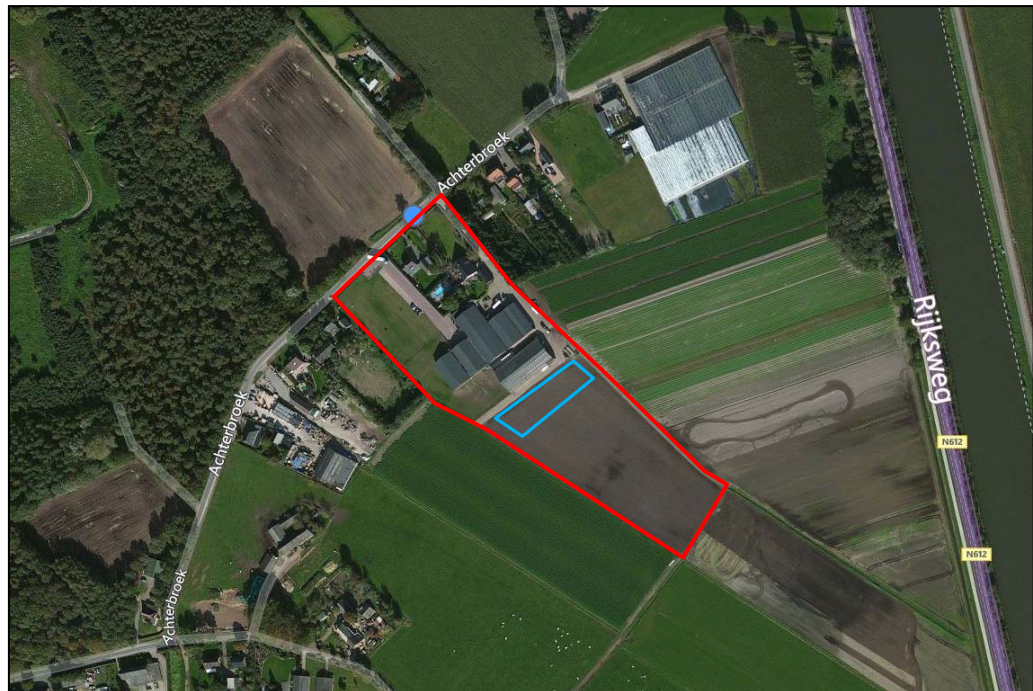
Het plangebied ligt in het buitengebied van Lierop aan de Achterbroek 26. Het plangebied bestaat uit het terrein van vollegrondsteeltbedrijf Van den Einden Agro BV. In de huidige situatie bestaat het plangebied uit verharding, een wekje en een teeltbed. Daarnaast staan er enkele loodsen en twee woonhuizen in het plangebied. Rond de woonhuizen ligt een siertuin. Op de locatie waar de nieuwe tuinbouwloods is voorzien ligt nu een teeltbed. Op de zuidgrens van het plangebied ligt een kleine sloot die alleen na veel regenval kortstondig water voert. De slootkant wordt regelmatig geklepeld als onderdeel van de bedrijfsvoering. De percelen die in het oosten aan het plangebied grenzen zijn teeltbedden met sla. De percelen in het zuiden en zuidoosten zijn maisakkers.

Aangezien de voorgenomen plannen alleen worden uitgevoerd op de locatie van de nieuwe tuinbouwloods, is de quickscan flora en fauna toegespitst op dit deel van het plangebied. Het gedeelte van het plangebied voor de bestaande loodsen (aan de kant van de straat) blijft onveranderd.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Figuur 2 geeft de begrenzing van het plangebied weer. Op pagina 8 en 9 is een foto-impressie van het gebied opgenomen.



Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Google Earth)



Figuur 2. Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) en locatie nieuwe tuinbouwloods (blauw omlijnd)



Foto 1. Locatie nieuwe tuinbouwloods



Foto 2. Naast de locatie gelegen teeltbedden



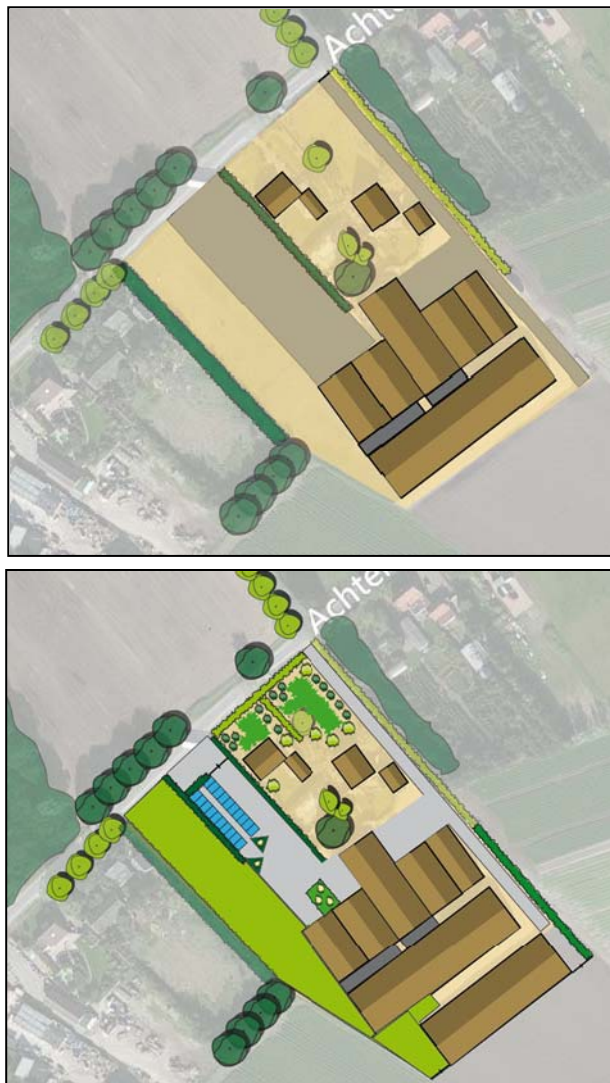
Foto 3. Slootje en aangrenzende maisakker



Foto 4. Achterzijde bestaande loods

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit de bouw van een nieuwe tuinbouwloods. De omvang van de nieuwe tuinbouwloods zal circa 28 x 85 meter bedragen en is benodigd om alle voor de bedrijfsvoering noodzakelijke machines en werktuigen te stallen, een afschuitplaats in te richten, overige bedrijfsmiddelen op te slaan en ruimte voor een waterzuiveringsinstallatie met buffertanks in te richten. De bestaande en beoogde nieuwe situatie zijn weergegeven in figuur 3.



Figuur 3. Bestaande situatie (boven) en beoogde nieuwe situatie (onder) (bron: Aelmans Ruimte, Omgeving & Milieu).

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens uit de Nederlandse Database Flora en Fauna (NDFF) en van de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

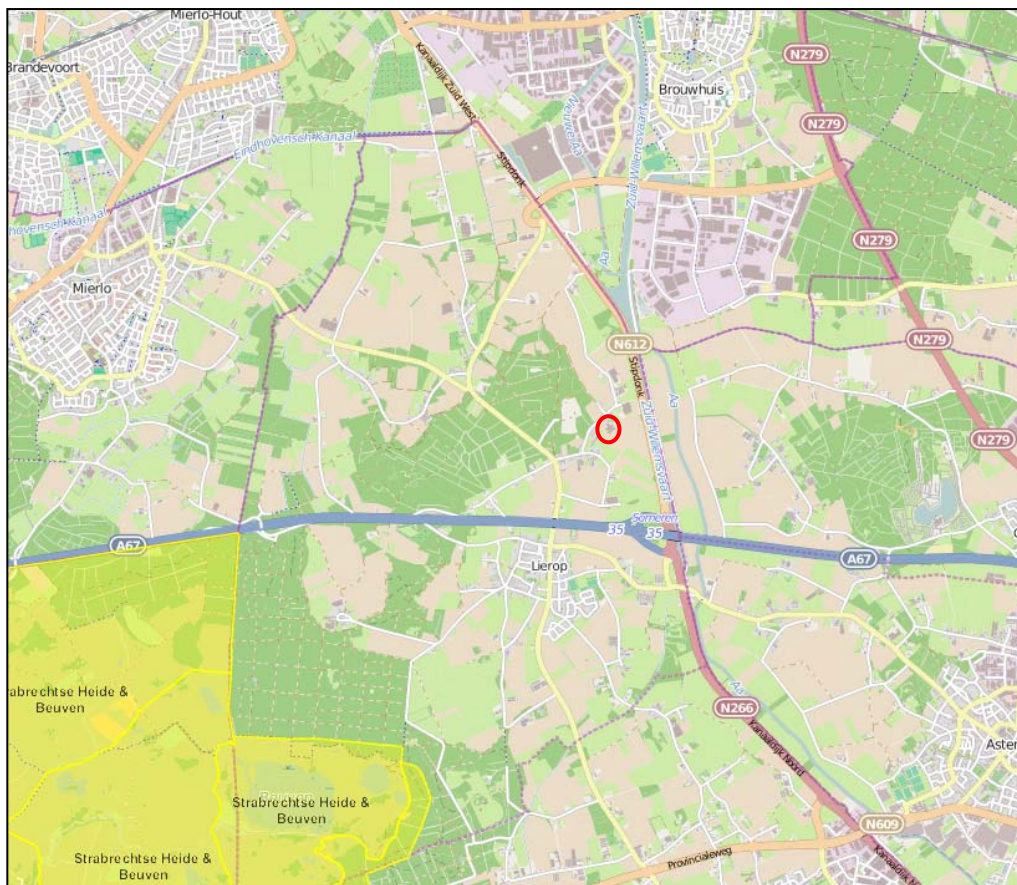
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 11 augustus 2014 aan het einde van de ochtend onder de volgende weersomstandigheden; half bewolkt en circa 18 graden Celsius.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

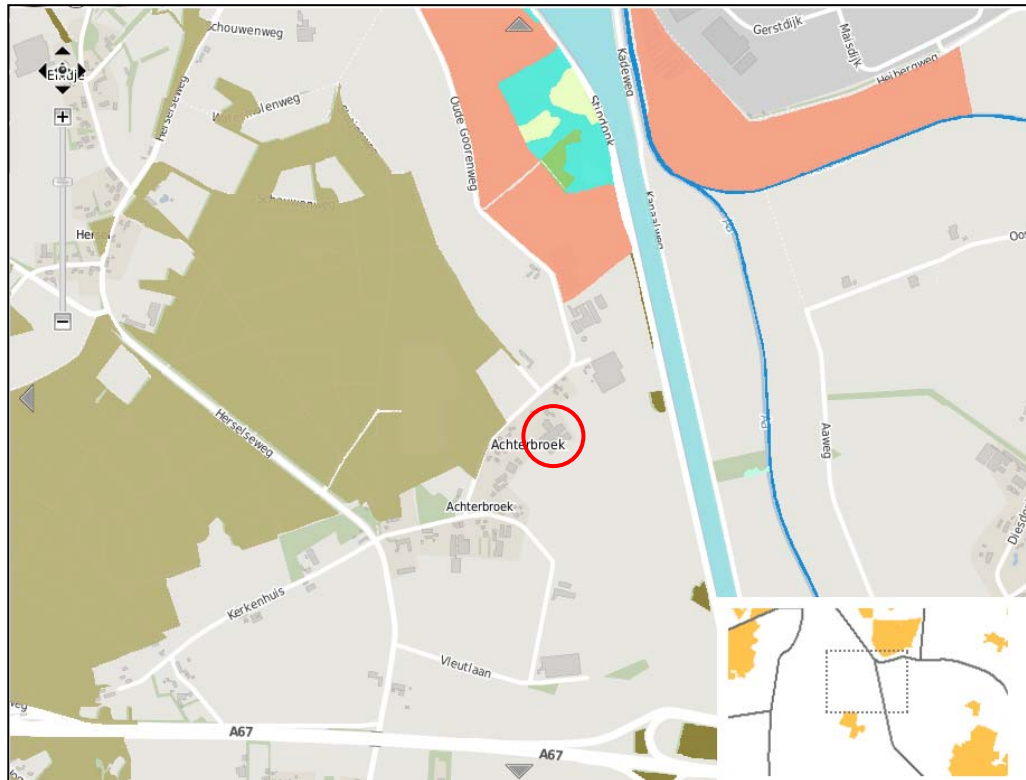
Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ongeveer 3,6 kilometer ten zuidwesten van het plangebied ligt. Dit betreft het Natura 2000-gebied “Strabrechtse Heide & Beuven” (figuur 4).



Figuur 4. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000 (geel) (bron: gebiedendatabase Ministerie van Economische Zaken)

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Zoals blijkt uit gegevens van de provincie Noord-Brabant bevindt het plangebied zich niet binnen de EHS. Het dichtstbijzijnde gebied dat tot de EHS behoort ligt tegenover het plangebied aan de overkant van de straat. De locatie van de nieuwe tuinbouwloods ligt ongeveer op 200 meter afstand van de EHS. De ligging van het plangebied ten opzichte van de EHS is weergegeven in figuur 5.



Figuur 5. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van EHS (gekleurde vlakken) (bron: provincie Noord-Brabant)

Effectbeoordeling

De locatie van de nieuwe tuinbouwloods ligt circa 3,6 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en op ongeveer 200 meter afstand van de EHS.

Vanwege het kleinschalige en lokale karakter van de voorgenomen ontwikkeling, bouw van een tuinbouwloods, zal deze geen nadelig effect hebben op het Natura 2000-gebied en/of de EHS.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op Natura 2000-gebied en/of de EHS.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een kilometer afstand van het plangebied de volgende beschermde plantensoorten voorkomen: brede orchis, jeneverbes en tongvaren (alle FFtabel 2). De locatie van de nieuwe tuinbouwschuur bestaat uit een intensief bewerkt teeltbed. Tijdens het

veldbezoek is vastgesteld dat geschikte biotopen voor genoemde en andere beschermde plantensoorten in het plangebied ontbreken.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2.2 *Vlinders en libellen*

Uit De dagvlinders van Nederland (Bos et al. 2006), de website vlindernet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoort heideblauwtje (FFtabel 3) voorkomt. Het heideblauwtje wordt met name aangetroffen op de heide. Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat er op de locatie geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van deze of andere beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002), de website libellennet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde libellensoort gevlekte witsnuitlibel (FFtabel 3) voorkomt. De gevlekte witsnuitlibel is een soort van laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde soorten libellen. De sloot op de grens van het plangebied voert alleen kortstondig water na veel regen. Door het ontbreken van geschikt oppervlaktewater in het plangebied is er geen voortplantingsbiotoop aanwezig voor libellen. Mogelijk foerageren er incidenteel algemene, niet beschermde libellensoorten boven het plangebied.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor in het plangebied.

4.2.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied en de directe omgeving.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. Langs de westrand van het plangebied is oppervlaktewater aanwezig. Dit voldoet echter niet aan de habitateisen van beschermde waterkevers. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied.

4.2.4 Vissen

De sloot op de zuidgrens van het plangebied voert alleen kortstondig water na een periode van veel regen. Ten tijde van het veldbezoek stond de sloot droog. Daardoor is het voorkomen van beschermde vissen binnen het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

Conclusie

Vanwege het ongeschikte habitat kan uitgesloten worden dat er beschermde vissen voorkomen in het plangebied.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit gegevens van RAVON en de NDFF blijkt dat in de omgeving (tot vijf kilometer afstand) van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander (FFtabel 1), gewone pad (FFtabel 1), bruine kikker (FFtabel 1), bastaardkikker (FFtabel 1), Alpenwatersalamander (FFtabel 2), heikikker (FFtabel 3), kamsalamander (FFtabel 3), rugstreeppad (FFtabel 3) en poelkikker (FFtabel 3).

Volgens gegevens van RAVON en de NDFF komen op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde reptielsoorten levendbarende hagedis (FFtabel 2) en zandhagedis (FFtabel 3) voor.

De sloot op de zuidgrens van het plangebied staat vaak droog. Hierdoor is deze niet erg geschikt als voortplantingswater voor amfibieën. De sloot wordt nog minder interessant als leefgebied voor amfibieën doordat de slootkant regelmatig wordt geklepeld. Dit klepelen vormt een onderdeel van de bedrijfsvoering waarmee de slootkant onaantrekkelijk wordt gemaakt voor kleine dieren als amfibieën en slakken. Dit heeft als doel zo min mogelijk dieren in het teeltbed te krijgen die kunnen worden mee geoogst. De locatie voor de nieuwe tuinbouwloods heeft hierdoor en door het gebruik als teeltbed geen waarde als landhabitat voor amfibieën. Het voorkomen van amfibieën kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

De locatie van de nieuwe tuinbouwloods is vanwege het gebruik als teeltbed niet geschikt voor de levendbarende hagedis en de zandhagedis. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied kan derhalve worden uitgesloten.

Conclusie

De locatie van de nieuwe tuinbouwloods heeft vanwege het gebruik als teeltbed geen waarde als landhabitat voor amfibieën. De sloot staat regelmatig droog waardoor deze niet erg geschikt is als voortplantingswater voor amfibieën. Het voorkomen van amfibieën op de locatie van de nieuwe tuinbouwloods kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten. Het plangebied is niet geschikt voor beschermde soorten reptielen.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn rondom het plangebied enkele algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen, waaronder houtduif. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Binnen het plangebied is weinig broedgelegenheid voor vogels. Op de locatie van de nieuwe tuinbouwloods staan geen bomen en struiken zodat broedgelegenheid op deze locatie afwezig is.

In de NDFF wordt melding gemaakt van verschillende vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is zoals boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw. Het voorkomen van nesten van deze soorten op de locatie van de nieuwe tuinbouwloods kan op basis van terreinkenmerken worden uitgesloten. Mogelijk foerageert een deel van deze vogelsoorten in het plangebied.

Effectbeoordeling

De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatief effect op het foerageergebied van algemene vogelsoorten. In de omgeving blijft voldoende foerageergebied beschikbaar.

Indien het plangebied onderdeel is van het leefgebied van enkele van de genoemde vogelsoorten, hebben de voorgenomen ontwikkelingen hierop geen effect. Er blijft voldoende foerageergebied beschikbaar in de directe omgeving van het plangebied.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in het plangebied. De voorgenomen ontwikkelingen hebben hierop echter geen effect. Jaarrond beschermde nesten zijn op de bouwlocatie niet aanwezig.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en de NDFF blijkt dat de soorten franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Er zijn op de locatie van de nieuwe tuinbouwloods geen geschikte locaties voor vleermuisverblijfplaatsen aanwezig. Ook zijn er geen structuren aanwezig die kunnen functioneren als vliegroute voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Het plangebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van soorten als egel, konijn en diverse algemene muizensoorten (alle FFtabel 1). Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde zoogdiersoorten eekhoorn (FFtabel 2) voorkomt. Gezien de karakteristieken van het plangebied kan worden uitgesloten dat de bouwlocatie (teeltbed) onderdeel vormt van het leefgebied van eekhoorn.

Effectbeoordeling

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. In de omgeving is voldoende geschikt foerageergebied voor vleermuizen aanwezig.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Conclusie

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling heeft hierop geen negatief effect.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op Natura 2000-gebied en/of de EHS.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de volgende pagina.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijk ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen of te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode.

Soorten van FFtabel 3

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling heeft hierop geen negatief effect.

Soorten van FFtabel vogels

De in het plangebied voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFtabel vogels en zijn strikt beschermd. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). De voorgenomen plannen hebben hierop geen effect. Ook is het mogelijk dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. De voorgenomen ontwikkelingen hebben hierop echter geen effect. Jaarrond beschermde nesten zijn op de bouwlocatie niet aanwezig.

De voorgenomen plannen hebben geen overtreding van de Flora- en faunawet tot gevolg.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Mogelijk Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vogels	Vogels (nest niet jaarrond beschermd)	Mogelijk Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vogels	Vogels (nest jaarrond beschermd)	Mogelijk onderdeel van leefgebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Schauer, T. & Caspari, C., 2007. Nieuwe plantengids voor onderweg. Tirion Natuur
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. 2010. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005. Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 11 augustus 2014
- + EHS, <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>, 11 augustus 2014
- + NDFF - quickscanhulp.nl 11-08-2014 09:22:14
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.vogelbescherming.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-

gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet

dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.